

Fyra av årets 'veteraner' framför regementsofficersmässens bar.

Redaktionen har ordet

Bäste läsare!

Jag vill inleda dessa rader med att framföra mitt tack för inkomna artiklar och det är särskilt roligt att kunna konstatera att flera nya "författare" inkommit med bidrag. Fortsätt så.

Artiklar till nästa nummer skall vara redaktionen tillhanda senast 1 februari 1998.

För att informera om vad det blivit av 'vårt' regemente efter senaste försvarsbeslutet har jag fått kopiera en artikel ur MKV personaltidning SKYDDSVÄSTEN 2/97.

Vid årsmötet i våras utökades redaktionen med Kjell Sörqvist och Kaj Modig och jag hoppas detta skall hjälpa till att få ett mer varierat innehåll i tidningen.

Jag konstaterar med glädje att intresset för korsordet har ökat och att det denna gång kom 39 lösningar.

Kan det vara priserna som numera är penninglotter – två till ettan och en till andra- och tredjepristagarna – som gjort att konkurrensen blivit större? Men miss-trösta inte. Denna gången är det kanske din tur att bli pristagare och med lite ytterligare tur kan ju lotten ge lite extra tillskott i kassan.

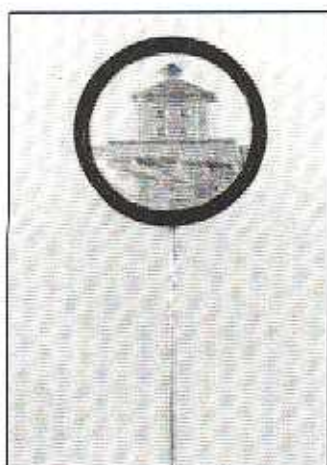
Låt inte tidningen vara din enda kontakt med föreningen utan hörsamma kallelserna till olika aktiviteter, nu närmast höstmiddagen. Välkommen.

Angenäm lösning önskar

Gunnar Hellekant

Adressen till tidningen är: KA-fyren, c/o Museet, MKV, Box 5155, 426 05 Västra Frölunda.

FÖRENINGSNÅLEN, KLUBBMÄRKET OCH BLOMSTERFONDEN

Föreningsnålen bör varje medlem ha fästad på sitt rock-uppslag. Den är ett tecken på att Du tillhör en militär förening, där inga gradskillnader finns. En förening för det goda kamratskapet. Nålen kostar Kr 20:- samt porto, 5:-.

Klubbmärket, "guldbroderat" att användas som ficklocksmärke på blazer m m har rönt stor uppskattning. Märket kostar Kr 40:- samt porto, 5:-.

Blomsterfondens medel används vid hedersbevisningar av olika slag.

Beställningar och inbetalningar kan göras direkt till skattmästaren, In Helmer Ternegren, eller på postgiro 45049-4.

Ordförandens spalt

Sedan förra numret har, vid regementet förutom ordinarie utbildningsverksamhet, vardagar som helgdagar varit fyllda med aktiviteter av de mest skiftande slag.

Inom ramen för PFF (Partnerskap För Fred) genomfördes i månadsskiftet maj/juni en stor internationell övning; COOPERATIVE BANNERS 97. Sverige svarade för första gången för värdskapet under övningens inledande skede. I övningen deltog sammanlagt 34 fartyg från 12 nationer, ca 600 amfibiesoldater från hela kustartilleriet samt flyg och helikopterförband.

Övningen inleddes med att alla deltagande enheter samlades i Göteborg till något som närmast kan beskrivas som ett gigantiskt örlogsbesök. Under tre dagar avlöste den ena aktiviteten efter den andra varandra i en aldrig sinande ström, allt i från idrottstävlingar, chefsmottagningar, guidade rundturer, partyn, visningar av alla förband m m.

Efter denna hektiska men mycket trevliga och av alla deltagare lovordade inledning, vidtog fyra dagars utbildning, som också genomfördes i Göteborg. Helt naturligt är det sambandstjänsten i hela dess vidd som tagit större delen tiden.

Liksom det var första gången med svenskt värdskap, var det också första gången som amfibieförband ur KA deltog i internationell verksamhet.

Sammanfattningsvis kan konstateras att amfibiesystemet (personal och materiel) visat upp sig från sin bästa sida och imponerat på våra utländska gäster.

MKV, KA 4 och Göteborg har skött värdskapet på ett utmärkt sätt vilket kan visa sig värdefullt i många andra sammanhang.

Efter denna anspänning genomförde regementet högvaktjänst på ett berömvärd sätt, ett beröm som vi med stolthet slickar i oss.

I augusti, efter ett välförtjänt övningsuppehåll, kom nästa stora begivenhet; målgång och avslutande paradsegling för deltagarna i Tall Ships Race. Under paradseglingen öppnades grindarna till regementsområdet och allmänheten bereddes möjlighet att följa detta fantastiska skådespel från första parkett på O II:s fort. Uppskattningsvis var det cirka 20 000 åskådare som utnyttjade vårt erbjudande.

Härutöver har regementet genomfört ett stort antal studiebesök och förevisningar, bland andra kan nämnas TCO försvarsdagar (ca 200 delegater) samt Kungafondens styrelse.

All denna verksamhet, vid sidan av ordinarie uppgifter, innebär naturligtvis en avsevärd ansträngning för många av regementets officerare och värnpliktiga men jag kan med glädje konstatera att alla de positiva effekterna mer än väl motsvarar arbetsinsatsen.

Hälsningar

Bosse Andersson

Kamratföreningsträffen i Karlskrona

Det är fredagen den 22 Augusti. Klockan är kvart över tio på morgonen och redan ligger temperaturen på + 25°. Det finns inga tecken på att denna sommar skall ta slut på länge än.

Vid vakten på MKV har det samlats 38 förväntansfulla damer och herrar, beredda att gå ombord på Marinens buss med avgångstid 10.30 och destination Karlskrona. Detta är ingen reguljär tur, men ändå en tur med traditioner. De 38 personerna har hörsammat kallelsen från kamraterna i syd, och skall ut på tre dagars härnad mot Blekinge. Det är med andra ord den årliga träffen med Kustartilleriets samtliga kamratföreningar som står för dörren.

Avfärden kan ske punktligt och färden går söderut längs kusten till Laholm, där vi tar av mot Kristianstad. Värmen i bussen är på topp. Till viss del beror nog värmen på vädret, men också på glad sång till Karl-Erik Eliassons dragspel, och viss tankemöda för att lösa Kurt Schönemans kluriga fågelbeskrivningar. Hur många kan direkt komma på att "Kommunistisk läsanordning" är det samma som fågeln Rödhake?

Skåne passeras snart och värmen i bussen sjunker inte självamt. Vår "goe" chaufför Leif Malmsten (tack Leif för väl utförd körning och ständigt glatt humör) räknar fram att ett stopp vid Norge hinns med, så vi får en välbehövlig andningspaus, glass och för en del till och med ett snabbdopp i Östersjön. Inbjudan säger samling på KA 2 Rosenholm klockan 16.00 så 15.59.28 rullar vi in genom vakten. Det visar sig att vi är först på plan. Förläggning, middag, träff med de andra (totalt är vi 198 deltagare i år!) och sedan som avslutning en pilsner, promenad och varm korv inne i Karlskrona avrundar fredagen. Det blir en relativt tidig kväll för de flesta av oss.

Äntligen Lördag!

KA 2 har verkligen gjort upp ett ambitiöst program för denna helg. Vi från KA 4 tillsammans med de från KA 3 och KA 5 börjar på Gräsvik. Många av oss har ju tjänstgjort till och från i Karlskrona och det var verkligen nostalgi att komma in till "gamla" KA 2. All militär verksamhet är visserligen borta, men kasernerna, dansrotundan, befälsförläggningen vid övre plan och Underofficersmässen väcker minnen! Nu är det high-tech företag som Europolitän mobiltelefonföretag m fl och Karlskrona Högskola som dominerar bilden. Många kommenterar besöket och det är vad jag hör uteslutande lovord.

Vi bjuds på lunch i Trolles matsal, och då inser jag att Gräsvik inte är "gamla" KA 2. I från flera men främst från Helmer Ternegren och Sture Dellheden, som jag står tillsammans med i matkön, får jag veta att just i dessa kaserner här på Trolle logerade Kustartilleriet fram till

mitten på 40-talet innan de flyttade ut till Gräsvik.

Karlskronas nya marinmuseum på Stumholmen står närmast på programmet och det är verkligen sevärt. Stumholmen blev, i samband med Bomässan för några år sedan, omgjord till bostäder. Den gamla miljön är till stora stycken bevarad, och Marinmuseum smälter fint in bland bostäder, badande människor och närheten till vatten. Också här nostalgi, även om det inte är så mycket Kustartilleri i utställningen utan mer flottans och varvets historia.

Eftermiddagen rinner iväg (+ 28°). Klockan 16.00 är vi tillbaka på Rosenholm och vår förläggning. En del passar på att sträcka ut ryggen ett tag, medan några övertalat vår chaffis Leif om vikten att ta sig vatten över huvudet. Han kör oss ner till Skönstavik för ett svalkande dopp.

Kl 18.00 är det samling utanför matsalen på Rosenholm och där får vi en välkomstdrink medan KA 2 oktetten på nio man bleckbåsare konserterar till allmän förnöjelse. Middag följer och mellan huvudrätt och dessert får vi njuta av sånggruppen LA SVECIA. En härlig grupp, som blandar små, mer eller mindre ekivoka skillingtryck med välkända melodier. Inbjudan till Bohuslän välkomnas speciellt av oss göteborgare.

Efter, glass, sedvanliga tal och brytande av taffeln följer dans till Lokets orkester. Musik som passar oss något äldre ungdomar. Gamla goa låtar med lite Ronny Hartley stuk. Kvällen går fort och när klockan närmar sig 01.00 är det inte så många kvar i den nu heta danslokalen. Jag räknar till 20 tappra, som fortfarande har ångan uppe. Tretton av dessa är Göteborgare, och redaktören för KA 1 tidning Borgskum beklagar sig över att han måste umgås med göteborgare för att ha roligt så dags på kvällen. Vi har roligt hela vägen ut till 01.45 när de sista av oss säger godnatt och drar oss tillbaka till logementen.

Redan Söndag!

Frukost 08.00 och sedan in i bussarna för att hinna med

dagens program. Först åker vi till *Svensk metallkonsts* nya anläggning på Saltö. Ja, jag säger anläggning för det är mer än en butik. Många av er som tjänstgjort i Karlskrona minns kanske den butik för antika marina prylar, som låg långt ner på Borgmästargatan. Ja, kanske det inte är Borgmästargatan, men på väg ner mot Örlogshamnen strax innan Du kommer ner till korsningen, där Amiralitetsgatan byter namn och blir Alamedan, låg den i alla fall. Från i våras har de flyttat till nya lokaler på Saltö. Utöver butiken är det en trädgård med stenpartier och dammar, utsikt över stor del av Karlskrona skärgård, egen gästbrygga för besökande båtar, kafé, gjuteri, snickarverkstad och mycket mer. Jag återkommer gärna när trädgården växt till sig.

Efter en språngfika på en gräsmatta just efter bron mellan Saltö och Björkholmen tar personalchefen vid Sydkustens marinkommando, Olle Melin, hand om oss. Det blir nu promenad bland små låga hus, pittoreska gatumiljöer och höga stenmurar. Det visar sig vara första besöket här även för många som bott i årtal i staden. Olle kan verkligen sitt Björkholmen och kryddar alla fakta med små anekdoter om folket som bodde här. De går ofta ut på att folket här var duktiga på att "bärga" saker på varvet så ingen annan får för sig att stjäla det. Tack Olle för intressant och samtidigt mycket rolig rundtur. Olle bjuder sedan oss Göteborgare på guidning genom centrala Karlskrona när vi med bussen tar oss tillbaka till Rosenholm för avslutningslunch.

Efter lunch och vederbörligt avsked, inklusive Göteborgsgänget görande vägen för KA 1 när deras buss lämnar, går hemfärden över smäländska höglandet. Mera allsång till dragspel där Inger Svala, Gitten Sörquist och Lars-Eriks fru Anne-Marie leder oss med den äran. Även på hemresan blir det lite klurighetstävlan, denna gång med städer istället för fäglar.

Söndag klockan 18.30 är vi tillbaka på KA 4. Här följer prisutdelning till segrarna i klurighets-tävlingarna, Inger Svala respektive Dagrid Schöneman. Ett pris i söndagens tävling lottas dessutom ut bland alla deltagare. Det går till Ann-Marie Eliasson. Dessa tre får var sin tröja med MKV märke. Chauffören Leif tackas också med applåd och tröja.

De flesta som var med kommer nog att vilja vara med även nästa år. Vem som blir arrangör är i skrivande stund något oklart. KA 5 står på tur, men eftersom de blivit av med värnpliktsutbildningen är det inte säkert det finns vare sig plats eller resurser att genomföra en träff. Kanske det blir vi på KA 4 som har nöjet att bjuda in våra kamrater från de andra KA-förbanden nästa år.

Nedtecknat i all hast av en som var med.

Tack för i år: Det var en härlig, rolig, värmande weekend!

Kaj Modi

Upprop

Höstmiddag

Höstmiddag serveras på officersmässen torsdagen den 6 november, kl 1900.

Anmälan senast 31/10 på telefon till
Gun Strandberg 031 - 69 27 40 eller
Christer Norlander 031 - 69 27 02.

Anmälan kan också göras på fax 031 - 69 27 41.
Samverkande kamratföreningar erhåller särskild inbjudan.

Välkomna!

Vesper i Carl Johans kyrka

äger rum den 23 november kl 1700.

Göteborgs Samverkande Militära kamratföreningar, Göteborgs Lottakår, Göteborgs Kvinnliga Bilkår med flera frivilligorganisationer medverkar.

Efter andakten serveras kaffe med dopp i Carl Johans församlingshem och där får vi en trevlig samvaro med underhållning.

Möt upp till denna andakt och tag gärna med anhöriga.

Anmälan till undertecknad senast 19 nov på telefon 031 - 29 04 63.

Göteborgs Samverkande Militära Kamratföreningar (GSMK)

kommer att ha ett stort antal sammankomster med olika tema under året.

Dessa kommer att utannonseras i vår tidning eller genom särskilda utskick.

Helmer Ternegren

Text och bilder
Kapten Tore Reinhold,
KA 4.

GMB blir

Förändringar i organi

Två bataljoner blir fem kompanier.

Kraftsamling mot befattningsutbildning

- Vad blev det av försvarsbeslutet för KA 4:s del?
- Hur ser regementets grundorganisation ut?
- Vad kommer att hända med KA 4 hamn?
- Vad händer med sjukvårdsutbildningen?

Många frågor har ställts om KA 4:s framtid. En del av dessa har klarnat efter riksdagsbeslutet i december som blev konkret vid kustartilleriets programkonferens i mars.

Andra frågor finns fortfarande kvar som just frågetecken. Dessa sidor syftar till att informera om de förändringar som har påbörjats vid KA 4 som en följd av ovanstående beslut.

Regementet omorganiseras nu för att svara mot de nya uppdragen. Den största förändringen består i att de två "gamla" bataljonerna, Grundutbildningsbataljonen (GU-bat) och Skolbataljonen (Skol-bat), upplöses. Regementet indelas i stället i fem kompanienheter.

Indelningen syftar till att skapa en grundorganisation utformad främst för befattningsutbildningskedet. Nedan en kort beskrivning av de nya enheterna.

Amfibiekompaniet

Vid amfibiekompaniet skall de sjömålsbekämpande enheterna, minplutoner och robotpluton, befattningsutbildas. Under förbandsskedet sammanfogas plutonerna med värnpliktiga från centraliserad eller sammandragen utbildning, så som tekniker, sjukvårdare, båtbesättningar, sambands- och trosspersonal, till ett fungerande och samövat krigsförband.

Radarskolan (RadarS)

Inom RadarS kommer teknikerutbildningen att utökas till att omfatta tjugo värnpliktiga tekniker.

Kustartilleriets systemtekniska utveckling tenderar att gå mot PC-baserade applikationer för både eldlednings- och stridsledningssystem. Dessa knyts samman i stjärnformiga nätverk där även Marint stabs-ArbeitsSTöd, MAST, integreras.

Teknikerutbildningen lär i en snar framtid inriktas mot att indelas i en allmän del som berör bl.a. teknisk baskunskap. Den delen blir gemensam för de flesta systemtekniker. De specialinriktningar som sedan tar vid är utbildning på sensorsystem eller fördjupning i kommunikation och nätverk.

Inom Radarskolans Ledningsavdelning kommer sambands- och ledningsutbildning att genomföras. Centraliserad utbildning av sjöbevakare för alla sjöcentraler i riket kommer att utvecklas inom STRIMA-miljö.

Kurser för reserv- och yrkesofficerare kommer troligen även fortsättningsvis att

genomföras vid RadarS inom huvudtjänsterna för ledning/samband och tekniker.

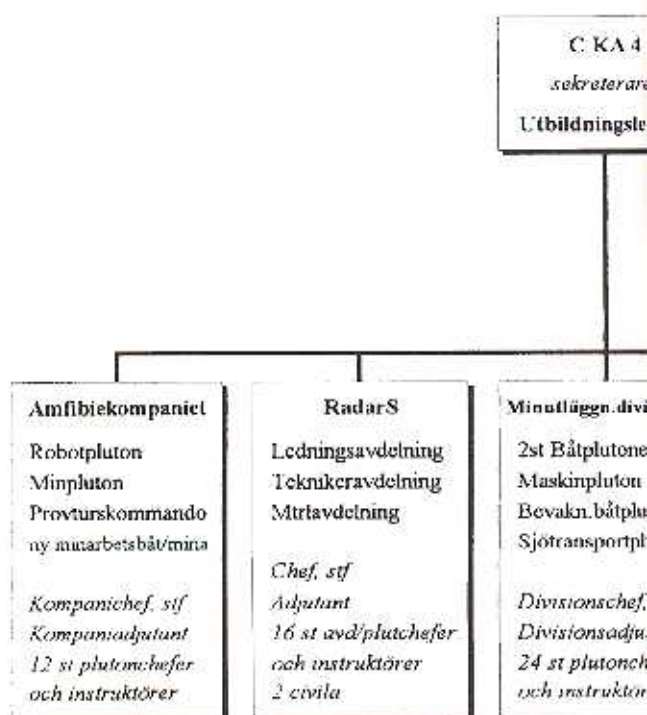
Minutläggningsdivisionen

Multidivisionen kommer att fortsätta på en väl inslagen kurs med samordningsvinster för amfibiebåtutbildningen, minutläggarna och sjötransporten. Vid divisionen organiseras även bevakningsbåtpluton med två bevakningsbåtar typ 80, TRYGG och MUNITER.

Skärgårdsskyttekompaniet

Vid kompaniet kommer skytte- och granatkastarplutoner att utbildas. Vart tredje år utbildas grkpluton för amfibiebataljon. Därutöver kommer även sjukvårdsutbildningen att organiseras vid kompaniet som en sammandragen befattningsutbildning inom Marinen.

KA 4 Grundorg

KA 4 (igen!)

ation n utbildning

15-officerare förstärker.

isation

Depåkompaniet

Kompaniet har bl a ansvar för funktionerna kasernvakt och skjutfält. Vid kompaniet utbildas även depåvärnpliktiga utifrån befattning och arbetsuppgifter inom funktionerna ADB, telefonväxel, fordonsförare, skrivbiträden, sambands-, sjöbevaknings-, budcentral m fl.

Vaktplutonen kommer i framtiden även att organisera en insatsstyrka för bevakning av bl a förråd.

I 15-befäl fyller vakanser

Inom regementet har det funnits ett vakansläge under ett antal år. Från och med i sommar kommer detta nu att fyllas ut av yrkesofficerare från främst I 15.

Dessa befäl kommer att ge regementet ett viktigt tillskott av kompetens inom en mängd områden. Bland annat kommer några kompanier att tillföras kompaniadjutant/kvartermästare. Andra I 15-officerare kommer att tjänstgöra som instruktörer eller plutonchefer.

Älvsborgs kustartilleriregemente, KA 4.

Det "ny-gamla" folkförankrade namnet tas med all sannolikhet upp igen, bl a för att visa att KA-regementet finns kvar i Göteborg. Namnbytet genomförs i likhet med övriga KA-regementen.

Men det är inte bara grundorganisationen som byter namn. Den 1 januari 1998 kommer även krigsförbandet Göteborgs Marinbrigad att byta namn till **Göteborgs Marinregemente, GMR**.

GMR har eller kommer att tillföras nya krigsförband i form av 5. Amfbat, 6. Amfkomp och ett antal skärgårdsskyttekompanier.

Regementets territoriella ansvarsområde har även utökats. Det sträcker sig nu från länsgränsen mot Halland upp till Lysekil.

KA 4:s nya produktionsuppdrag

De uppdrag som KA 4 tilldelats är fastlagda i den långsiktiga produktionsinriktningen för kustartilleriet och ter sig på följande sätt:

Förbandsproduktion	Antal vpl
Amfibiekompani: stab-, min-, robot- och trossplut	114
Skärgårdsskyttekompani: skytte- och grkplut	93
Minpluton	20
Centraliserad utbildning för KA/Marinen	
Tekniker	20
Amfibiehåtbesättningar	20
Sjukvårdsutbildning mot förbandsplats	ca. 40
Sjöbevakare	3 x 45
Övrig produktion	
MKV/KA 4 depå : vakt, skjutfält, växel och adb sjö- och sambandscentral, land- och sjötransport besättningar (minutläggare och bevakningsbåt)	155

Värnpliktiga ingående i KA 4:s årliga förbandsproduktion är 227 stycken. Totalt antal per år är knappt 500.

Förbandsproduktion

Förbandsproduktionen är årligen återkommande och riktar sig mot KA-programmet. Dessutom utbildas en egen minutläggningsdivision (Muldiv) för GMR krigsorganisation om 40 värnpliktiga vart fjärde år.

Amfibiekompaniproduktionen riktar sig mot de s.k. fristående kompanierna inom hela riket. Samma sak gäller för minplutonerna.

Skärgårdsskyttekompani

Utbildningen av skärgårdsskyttekompanier är avsedd för milo Syd. Inom krigsorganisationen återfinns skärgårdsskyttekompanier i det områdesbundna kustartilleriet. De består av två skytteplutoner och två granatkastarplutoner. Plutonerna är land- eller sjöörliga beroende på terrängförutsättningarna vid

1942 års KA-officerare firade jubileum på KA 4

I år var det alltså dags för oss 1942 års KA-officerare att samlas till 55-årsjubileum med anledning av fänriksutnämningen våren 1942. Vi brukar försöka träffas minst vart femte år för att fira antingen minnet av inryckningen på Vaxholms Kastell i juni 1939 eller fänriksutnämningen på Skeppsholmen våren 1942. Våra damer är självfallet med vid dessa möten.

Träffarna har alltid tidigare ägt rum i Stockholm, Vaxholm eller också i Karlskrona, dit ju en stor del av vår kadettutbildning var förlagd. På KA 4 har vi inte samlats någon gång tidigare. Detta har berott på att vi som kadetter inte hade någon utbildning knuten vid det då nyuppsatta regementet på 'Bästkusten'. Men många av oss har ju under vår senare aktiva tid tjänstgjort, en del ganska mycket, vid KA 4.

MKV och KA 4 ställde verkligen upp helhjärtat för att göra dagen omväxlande och minnesrik. Vi samlades vid halv ettiden vid vakten. Major Tryggve Kallin mötte med buss och tog oss runt området på en sightseeing. Upp på Radarhöjden beundrade vi utsikten och nästan som på beställning stack ett antal stridsbåtar ut på Rivöfjorden för ett övningspass. Efter bussturen embarkerade vi Minutläggaren Kalvsund. Vi togs emot av chefen för muldivisionen, major Anders Andrén och fartygschefen, kapten Jörgen Svensson. Så bar det av ut till Känsö, där kapten Gustav Lundberg tog hand om oss och berättade om den unika och vackra ön. Samtidigt kunde vi styrka oss med kaffe och smörgås. Vi fick också från åskådarplats på kajen bevista en uppvisning av stridsbåtens fantastiska prestanda. Så for vi yttre vägen runt Galtö tillbaka till KA 4. Slumpen gjorde att vi då fick bevittna en skarpskjutning från batteriet på Galtö. Projektillbarnorna gick rakt över våra huvuden och vi kunde återuppliva detta att se nedslagets vattenuppkast vid det bogserade målet. Ja, det var mycket mera att uppleva under återfärden. Göteborg har ju verkligen en livaktig hamn med mycken sevärd till- och fråntrafik över Rivöfjorden.

Vid KA 4 hamn väntade bussen ånyo. Vi tog nu färden till KA 4 museum. Detta var en imponerande överraskning för våra utsocknes deltagare. Man uttryckte allmänt sin beundran över vad entusiastiska, frivilligt arbetande kamrater här lyckats åstadkomma.

Men nu väntade en god och angenäm middags-samvaro på mässen. Mässofficeren, överstelöjtnant

Christer Carlsson och mässens duktiga föreståndarinna, Britt-Marie Karlsson, fick oss verkligen att må gott och trivas. Vid kaffet efter middagen fortsatte historieberättandet och återupplivandet av gamla minnen från kadett- och officerstiden. Våra damer var snälla och intresserade, men hade därutöver trevligt tillsammans de också.

Vid fänriksutnämningen var vi totalt nitton. Tolv är kvar i livet. Av dessa deltog åtta, nämligen från Stockholm Jonas Beer, Roland Bjule, Lars Forseth, Sven Olby och Bengt Ranegie. Från Göteborg var vi Björn Engwall och artikelförfattaren, medan Åke Enderlein hade kommit upp från Falsterbo. Deltog gjorde också Gunnar Westerberg, som kommit upp från Zürich. Gunnar hör till kamratkretsen, eftersom han var med oss från allra första kadettåren men sedan måste gå över i reserven för att överta ett familjeföretag i Halmstad med internationella anknytningar. Av de nämnda är det väl närmast Björn Engwall, Sven Olby, Gunnar Westerberg och jag själv som tillhört KA 4.

Ja, det blev ett lyckat jubileum. Ett särskilt tack riktar vi till förre MKV-chefen, Anders Hammarskjöld, som redan i höstas lovade oss sitt stöd, och till nuvarande CMKV, Nils Ove Jansson, som till fullo infriade de givna löftena.

Kjell Werner

Regional Underofficer 1948 – 1952

Del 3:

Sociala gemenskapen

Min bostad låg i den barack som varit officersmäss under beredskapsåren. Baracken var, liksom hela befästningsområdet, omgärdad av mycket taggtråd.

Jag förfogade över mässlokalen, tre smårum samt ett pentry. Vatten och avlopp fick häras. Det fanns en kokskamin i varje rum. Jag ordnade det för mig och köpte privat lite möbler, gardiner och mattor.

Jag hade ingen bostad i Göteborg utan skrev mig hos några släktingar där för att få traktamente på Dyrön. Det blev sex kronor per dygn. Ja, alltid något.

Jag kom bra överens med befolkningen på ön.

Knut som var skeppare på "min" båt, en bra julle, var alltid mig behjälplig.

Vi hade våra turer till Rönnäng, Koön, Marstrand, Klöverön Brattön och några gånger till Åstol.

Varje plats skulle besökas en gång per vecka och besöket skulle bokföras i "hemligpärmen" som föredrogs för stabschefen en gång i månaden.

Knut var civil tillsynsman men obehäpnad och utan polisbricka. Till yrket var han fiskare och jag fick ofta hummer och andra av havets läckerheter av honom.

Han gav mig också några hummertinor och ålaryssor så att jag kunde fiska på egen hand.

Öns stora fiskebåtar låg på "långafiske" vid Shetlandsöarna under tiden maj till juli.

Därför hände det ofta att de 20-åringar som skulle in i "lumpen" inte var hemma vid tid för inryckning.

Jag tog upp problemet med rullföringsområdet i Uddevalla, nuvarande pliktverket på MKV, och dom visade förståelse för situationen och allt löstes till allas belåtenhet.

Jag blev ofta hembjuden till olika familjer på ön och vid några tillfällen fick jag följa med på fiske utanför Skagen.

Vid dessa fisketurer var jag tvungen att ta semester eftersom min övriga ledighet, var fjärde lördag och söndag gick åt för att hälsa på den kvinna i Göteborg som jag sällskapade med.

Hon blev sedermera min hustru och flyttade ut till mig på den härliga ön.

Efter en kort tid föddes vår son Eiwe och vid hans

dop bjöd ägaren av motorfärjan "Dyrön" på resa till Rönnängs kyrka.

Eiwe blev skärgården trogen och är idag tillsynsman på Carlstens fästning på Marstrand.

När jag fyllde 30 år uppvaktades jag storslaget av öns 11 fiskebåtslag.

En dag ringde Conrad Nilsson, handlare på ön, och undrade om han och några fiskare fick komma upp till mig i baracken och få hjälp med en skrivelse om den dåliga hamnen.

— Du har ju skrivmaskin så vi kan få nerskrivet till Länsstyrelsen en begäran om en bättre hamn.

Vi träffades några gånger och fick till slut ihop en skrivelse som innehöll en skiss över hamnen med lodat djup och angav båtarnas antal, storlek, djupgående, maskinstyrka m m.

Skriften skulle till landshövdingen men jag tänkte att kustartilleriförsvarschefen, överste Callerström, borde veta vad vi höll på med och kanske kunde hjälpa till.

Vi åkte till KA 4 och chefen skrev på handlingen och angav att det även ur försvarshänseende behövdes en bättre hamn.

Redan två månader senare påbörjades projekteringen av en ny hamn. Den blev färdig 1951.

Jag trivdes väldigt bra på ön och med "Dyröborna".

Jag har på senare tid skaffat mig en liten sommarstuga där ute i bergen och där tillbringar jag några veckor varje sommar.

Samhörigheten med folket på ön kan belysas av att varje dag kommer hamnkaptenen till mig för att förhöra sig om att allt är som det skall.

Det var också många händer som vill hjälpa till att dra upp mig när jag i juli i år hamnade mellan Eiwes båt och bryggan.

Med dessa artiklar har jag velat berätta om livet, tjänst och privat, på en av KA befäst ö i Bohuslän.

Stig Svanberg

Föreningens styrelse för 1997:

Ordförande	Bo Andersson
1: v ordf	Gustav Lundberg
2: v ordf	Kjell Sörqvist
Sekreterare	Christer Norlander
Skattmästare	Helmer Ternegren
Klubbmästare	Erik Nicklasson
Ledmöter	Kaj Modig Fridolf Askerstad Nils-Gustav Löfgren Leif Nyberg
Redaktör och ansvarig utgivare av KA-fyren:	Gunnar Hellekant
Redaktion	Gunnar Hellekant Kjell Sörqvist Kaj Modig
Festkommitté	Erik Nicklasson Christer Norlander Britt-Marie Karlsson
Revisorer	Eva Book Eva Hugosson
Rev suppl	Torild Gustavsson
Valberedningen	Eva Werner Curt (CO) Andersson
Museiföreståndare	Gustav Lundberg
Museikommitté	Fridolf Askerstad Tor Backlund Gustav Brännerud Sven Einarsson Kurt Schöneman Leif Nyberg Stig Svanberg Helmer Ternegren Georg Wockatz Einar Stigevall Ture Kronvall

FÖDELSEDAGAR

Oktober 1997 till april 1998

VI GRATULERAR FÖLJANDE

85 år	Axel Hammarström	24/10
80 år	Börje Persson	7/10
	Oscar Dahlin	14/10
	Wilgot Eriksson	27/11
	Birger Andersson	10/1
	Nils-Erik Nilsson	12/2
75 år	Lars Heinmar	24/10
	Hugo Eriksson	28/10
	Uno Nyman	25/11
	Karl Erik Överås	16/1
	Gustav Lundberg	25/1
	Lars Ahlström	16/2
	Brita Hjulström	25/2
	Ingvar Ingelshed	8/3
	Arvid Andersson	18/4
70 år	Björn Döbeln	24/10
	Alfons Hansson	19/11
	Leif Nyberg	18/12
	Eric Ljungqvist	3/1
	Birgit Samuelsson	16/1
	Dagmar Ternegren	6/3
	Ingegerd Jacobsson	19/1
65 år	Hans-Erik Tholander	5/11
	Vidar Blom	10/3
	Bo Karlsund	29/3
60 år	Göran Larsson	19/10
	Stig Andersson	3/11
	Göran Palm	12/12
	Leif Fredén	15/12
	Olle Schultze	6/1
	Göran Engström	14/1
	Bengt Persson	14/1
	Kerstin Lidbeck	22/2
50 år	Siri Svanberg	31/1
	Jerker Strid	6/4
	Claes Kjellson	10/4

In Memoriam

Följande medlemmar har avlidit:

Sven Bohman V Frölunda
Sune Sunesson Partille
Vi lysar frid över deras minne!

Nya Medlemmar

Ingemar Apelstig	Trollhättan
Birgitta Bergqvist	Torslanda
Barth Dellbing	V Frölunda
Christer Fredriksson	Mölnadal
Inez Fredriksson	V Frölunda
Mikael Fredriksson	Särö
Rolf Fredriksson	V Frölunda
Bengt Fougmark	Donsö
Gudrun Håkansson	Kungsbacka
Jill Jingbrant	Mölnadal
Bengt Lindgren	V Frölunda
B Lindqvist	(övriga uppgifter saknas)
Erik Niklasson	Partille
Göran Richert	Särö
Mary Sandelius	V Frölunda
Björn Siewerts	Djursholm

Gåvor till föreningen

Det har influtit en stor mängd gåvor till föreningen. Det är 64 medlemmar som på detta sätt stött föreningens arbete. Styrelsen tackar för alla bidrag som inkommit, stora som små.

Dessa utgör ett mycket värdefullt tillskott i föreningens ekonomi och användes efter givarens önskemål. Som exempel kan nämnas att gåvorna till museet bland annat användes till underhåll av materiel, utsmyckning av området och lokalerna samt för att täcka kostnader för 'tjänsteresor'. Tack än en gång till:

Gillis Agebrandt
Rolf Allström
Georg Andersson
Erik & Maj-Britt Bergh
Bo Björheden
Erik Blomberg
Bengt Boman
Gunnar Brunskog
Oscar Dahlin
Inge Davidsson
Sture Dellheden
Björn Engwall
Hugo Eriksson

Wilgot Eriksson
Olle Erixon
Gunnar Ernflykt
Leif Fredén
Rolf & Inez Fredriksson
Allan Freij
Yngve Grimroth
Yngver Gunström
Torsten Halldén
Knut Hamilton
Axel Hammarström
Leif Haväs
Lennart Henell
Carl-Gustav Hogedahl
Arthur Holmqvist
Ingvar Ingelshed
Ingvar Johansson
Egil Jonsson
Freddie Jörn
Roland Kjellberg
Bror Kleist
Göran Larsson
Eric Ljungqvist
Lennart Lomfors
Gustav Lundberg
Bo Magnusson
Jan Nilsson
Harry Nyström
Nils Odebo
Lars O Olsson
Åke Palmgren
Börje Persson
Claes Petersson
Carl Petersson
Morgan Petersson
Bo Risberg
Erik Rydén
Bengt Silander
Gunnar Svensson
Lennart, OL, Svensson
Harry Sundberg
Jan Törnbrink
Peder Uggla
Sven Vilg
Evert Wangler
Ove Warnström
Kjell Werner
Jack Wibring
Vivan Öhrn

Kustartilleriet under krigsårens beredskap har fått ett eget museum i Skåne

Jag börjar med att citera en artikel av Sven Rydén i Svenska Dagbladet, någon gång i juli i år:

”Första museet i beredskap

Kustartilleripjäsen Maja, modell 40, pekar med sitt 8,6 meter långa finger hotfullt ut över Öresund. Damen går i tungvikt, 29 ton. Fem stycken 46 kilos granater pytsade hon i väg i minuten – skottvidd 24 kilometer. Knep det kunde hon prestera en mil till.

Hon och hennes medsystrar Asta, Sonja och Britta skulle försvara oss om tyskarna kom.

Den 9 april 1940 ockuperades Danmark. Fem dagar senare begärde ÖB två miljoner kronor för att anlägga Batteri Helsingborg på höjderna norr om Domsten och Viken.

Den 7 juni stod batteriet klart för strid. Tusen man i treskift hade på knappa fyra veckor byggt anläggningen färdig både ovan och under jord.

Kanonerna var 1940 riktade mot kryssaren Köln i Helsingör och tågstationen om tyskarna anföll.

Batteriet sköt skarpt bara åtta gånger mellan 1940 och 1945. Första gången dog två kor i grannskapet i ren förskräckelse. Batteriet lades ner 1991.

En kreativ och intresserad reservofficer, 32-åriga Johan André, tänkte till. Varför inte göra ett beredskapsmuseum, Sveriges första, av anläggningen?

Samma tanke hade överste Staffan Forsberg i Fortifikation Syd. Ett museum, som inrymt i den 400 kvm underjordiska stridsledningscentralen skildrar Sverige civilt och militärt.

En som också tänkte på idén var länsantikvarie Carin Bunthe och den 30 juni invigdes museet.”

Jag besökte museet en dag i juli. Öppettiderna var då 11 – 17, alla dagar. I oktober/december är anläggningen öppen 11 – 17 på söndagar. Och den är verkligen värd ett besök. En av pjäserna står kvar i sin bunker. I durken finns projektilen och hylsor, blindade och tomma givetvis, men helt tidstroget. Ovanpå jord fanns vid mitt besök dessutom en 40 mm akan och en strålkastare, men dessa torde väl plockas in under vinterperioden. Nere i stridsledningscentralens olika rum exponerar man, mycket välordnat, materiel och miljöer från beredskapsåren. Man har verkligen lyckats

forma stämningen från krigsåren utomordentligt väl. Jag kände mig faktiskt förflyttad i tiden tillbaka till beredskapen och till tjänst vid fast KA-batteri.

Batteriplatsen ligger öster om väg 111, alltså stora vägen från Höganäs–Viken Domsten, mot Helsingborg. Stora skyltar i överdelen av backen i höjd med Domsten visar var man skall ta av. Trafiken är dock ganska livlig och det är lätt att missa dem. Men, som sagt, museet är väl värt ett besök. Något för en vårutflykt med kamratföreningens medlemmar och familjer?

Kjell Werner

Fakta och myter om Käsö

En plats som Käsö blir ofta beskriven på olika sätt beroende av vem som är berättaren.

Eftersom jag minst två veckor varje år sedan 1960 bott på Käsö, samt visat ön för många människor har jag mer och mer blivit intresserad av att hitta fakta om ön.

1. Enligt en ortsnamnsforskare, professor T Lindrot har namnet Käsö kommit till av ett misstag. Det rätta är Käsö. Förstavelsen bildas av ett i svenskan numera utdött ord "kön", norskans och isländskans "kaun", vars egentliga betydelse är "böld" syftande på de svulstliknande bergsformationerna som bergen bildar på ön och någon gång har "ö" blivit tolkat som "ä" och så har misstaget blivit fakta. KÄNSÖ.

2. På den litterära sidan har Viktor Rydberg blivit beskyldd för att ha skrivit "Singoalla" när han var på Käsö. Detta torde vara fel.

Enligt en språkforskare Wåhlin stämmer detta inte tidsmässigt. Viktor Rydberg vistades på Käsö somrarna 1852 och 1853 och Singoalla kom inte i skrift förrän på 1880-talet och då i form av noveller i Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning.

Enligt forskaren hade familjen efter Rydberg alla hans utkast till vad han skrivit och allt var ordnat i kronologiskt följd. Dock hade antagligen Viktor Rydberg haft Käsö i tankarna när han skrev Singoalla, därför att på baksidan av dokumentet hade han tecknat en bild av byggnaderna på ön.

3. I berättelsen om Olofs Ericssons grav ingår att Nils Ericson är begravd i Långban i Värmland. Den 24 juli 1996 besökte jag Långban och det förnämliga museet där och då frågade jag var kyrkan och begravningsplatsen fanns. Svaret blev att det fanns varken någon kyrka eller begravningsplats i Långban.

Enligt museet ägde Nils Ericson två större egendomar i Västergötland vid sin död 1870.

Troligen är han begravd i den församling som han då tillhörde.

Beträffande John Eriksson har man sagt att hans stoft fördes på en amerikansk jagare till Göteborg och därifrån per järnväg till Filipstad.

I en beskrivning av *Det Gamla Göteborg* 1922 skriver C R A. Fredberg att det var tänkt så men när jagaren Baltimore närmade sig Göteborg hade svenska regeringen bestämt att färden skulle gå direkt till Stockholm.

Befälhavaren på lotsångaren Göteborg kapten Lange fick i uppgift att möta vid Vinga och meddela den nya ordern. Den 14 september 1890 anlände jagaren till Stockholm, där representanter från kungahuset, regeringen vetenskapsmän och tusentals medborgare mötte vid Karl XII:s torg. Kistan fördes därefter per järnväg till Filipstad.

Olof Eriksson var enligt alla skrifter postman. Enligt några äldre arkitekter som jag guidade en gång fanns en titel som hette så. Postman det var den som delade in bygget i poster, gjorde inmätningar m m. Man kan alltså säga att han var verkmästare.

4. Beträffande floran på Käsö så är det skrivet i såväl professor Skottsbergs inventering som i Erikssons inventering långt senare att det finns ett träd som heter asklönn.

En gång trodde jag att vi hittat ett sådant träd men efter att en expert talat om att det var en traslind har vi letat men inte hittat annat än traslindar, varför vi tror att från början blev traslinden kallad asklönn och sedan har det följt med i övriga skrifter

I övrigt har vi på KA 4 museum tidningsurklipp från 1932 och 1933.

Det märkliga är att diskussionen då kunde vara hämtat från dagens tidningar.

Man talade om olika möjligheter att använda Käsö efter att karantänsanstalten lagts ned, precis samma ord användes då som nu.

Vi får hoppas att dagens makthavare fattar lika kloka beslut som man gjorde 1935.

Gustav Lundberg

Korsord 2197

Vågrätt:

1. Döljer verkligheten.
14. Kan väckas.
15. Grevligt förnamn.
16. Gör sybadten.
18. Bekräftade.
20. Ankomna.
21. Är arken ibland.
22. På väg mot
24. Profet i Israel.
25. Barnevik
26. Geologisk period.
27. Hans gemål hette Sofia av Nassau.
30. En urbergshorst vid svenskt vatten.
33. Disharmoni.
35. En beteckning för omtyckta knölar.
37. Är bajadären.
42. En sorts majonnäs.
43. Etage.
45. Hans liniment är känt i hela Moschacke.
47. Elvis var en sådan.
48. Oliver Hardy.
49. Höjer tavlans värde.
51. Färggrann hackspett.
52. Tjata, om och om igen.
53. Påståenden
54. Trombon.
55. En del av kroppens renhållningsverk.
57. Ändpunkt på magnet.
58. Dold av kapsel.
62. Utgör en naturlig gräns mellan två världsdelar.
63. Gjorde 44 lod.
64. Västsvensk "handelsmetropol".
67. Där fick Moses sina tavlor
68. En form av ersättning.
70. Skarven.
72. Verklig.
73. Prydnadsväxt.

Lodrätt:

1. Torftiga.
2. Avnjutes efter avslutat livsverk.
3. Musikaliskt paraderande.
4. Tyskt namn på fransk region.
5. Vindfläkt.
6. Tilltalades i pluralisform.
7. Fast anställd personal.
8. FN-organ
9. "Korsord".
10. Är förmodligen vraket.
11. Befinner sig på det sluttande planet.
12. Hlsket.
13. Raffinerat.
17. Lägga i följd.
19. Församling i Älvsborgs län.
23. Bågfält över portal.
25. Opponerade
28. Svensk f d valuta.
29. Känd svensk dansös.
31. En av de lärde i Lund.
32. Kurort med gyttjebad.
34. Kan även kallas jaktområden.
36. Stråk för flånörret.
38. Släde.
39. Bergart.
40. Reklamparoll.
41. Rckommenderar.
44. Medhjälpare vid mensur.
46. I ursprungligt skick, utan tillsatser.
50. Mer än dålig.
51. Överflödande.
54. Kureras.
56. Nomadbostad.
57. Mackapär.
59. Sammet.
60. Håg.
61. Slöja.
63. Sätt att färdas.
65. Skiva.
66. Ytinnehåll
69. Konkurrent
71. "Fläskfia".

Årsmötet i korta drag

Den 17 april avhölls årsmöte med efterföljande vårmiddag på officersmässen. Omkring klockan 18 samlades 35 deltagare runt bar och kaffebord och samtalssorlet ökade fram till dess att ordföranden, Bosse Andersson, kallade till ordning och började mötet med en parentation över de som avlidit under året.

Protokollet fördes av Eva Werner och Gustav Brännerud och Sven Einarsson utsågs till justeringsmän.

Verksamhetsberättelsen godkändes och Gustav Lundberg redogjorde för museets verksamhet under det gångna året.

Skattmästaren, Helmer Ternegren redogjorde för den ekonomiska ställningen och lämnade förslag till budget för 1997 vilken mötet godkände. I samband härmed beslöts att årsavgiften skulle vara oförändrat 60 kronor.

Föreningens revisor läste upp revisionsberättelsen vilken fick mötet att bevilja styrelsen ansvarsfrihet för 1996.

Därefter var det dags för val och som nya i styrelsen invaldes Christer Norlander, Erik Niklasson, Kaj Modig och Leif Nyberg.

Museiekommittén fick en ny medlem i Ture Kronvall och Eva Werner blev sammankallande i valberedningen.

Över styrelsen och övriga funktioner finns en sam-

manställning på annan plats i tidningen.

Gustav Lundberg gjorde reklam för Kamratföreningsträffen i Karskrona och Helmer Ternegren berättade om Göteborgs Samverkande Militära Kamratföreningars (GSMK) verksamhet och idéer.

'Årets veteraner', Erik Blomberg, Bertil Garp-land, Arne Johansson och Stig Svanberg tilldelades veteranålen.

Lars Ahlström, Gunnar Ekstam, Nils Torkelsson och Stefan Liljefors tillhör också 'årets veteraner' men var inte på plats och får sina nålar på annat sätt.

Efter detta var det dags för ordföranden att avsluta mötet och inbjuda till middagen i matsalen där Britt-Marie Karlsson, med god hjälp av Eva Werner, dukat ett vackert bord varifrån vi åt en härlig måltid.

I samband med det efterföljande samkvämet över en kopp kaffe med mera redogjorde Bosse Andersson som också är chef för KA 4, för hur det senaste försvarsbeslutet påverkat regemente och vad som händer idag och i framtiden.

Det var en på alla sätt trevlig kväll som avslutades vid 22-tiden allt medan den nedgående solen färgade himmel och hamninlopp rödororange och mitt i detta ljus bildade förningens symbol, Älvsborgsön, en välbekant mörk siluett.

Gunnar Hellekant